

Zásada rovného zacházení a zákazů diskriminace v pracovněprávních vztazích

Abstrakt

Tato disertační práce se zaměřuje na analýzu právní úpravy České republiky obsahující zásadu rovného zacházení se zaměstnanci a zákazů jejich diskriminace v pracovněprávních vztazích. Dalším cílem této práce je komparace právních úprav jiných členských států Evropské unie a přiblížení uplatňování zásady rovného zacházení a zákazů diskriminace v praxi včetně uvedení hojné judikatury Soudního dvora Evropské unie, Evropského soudu pro lidská práva, a také méně početné judikatury českých soudů.

Náplní práce je zejména uvedení zásady rovného zacházení a zákazů diskriminace jako takové, rozlišení materiální a formální rovnosti včetně vymezení jednotlivých diskriminačních důvodů a uvedení nejdůležitějších právních pramenů na mezinárodní úrovni, úrovni evropského antidiskriminačního práva a vnitrostátní právní úpravy.

Jak je zásada rovného zacházení a zákazů diskriminace dodržována v praxi v oblasti odměňování ve smyslu poskytování stejné odměny za vykonanou práci stejné hodnoty, a v možnosti dosažení funkčního nebo jiného postupu v zaměstnání bez rozlišování na základě diskriminačního důvodu, je další oblastí, kterou se zabývá tato práce. Pozornost je zaměřena v této části na diskriminaci z důvodu pohlaví, na indikátor „gender pay gap“ a na opatření, jak lze zlepšit situaci v nerovném odměňování mužů a žen.

Stěžejní částí disertační práce je komparace právní úpravy s právními úpravami našich sousedních států, Francie a Spojeného království Velké Británie a Severního Irska. Díky této komparaci lze dojít k závěru, že i přesto, že je česká právní úprava projednávaného tématu v souladu s mezinárodními právními předpisy a s evropským antidiskriminačním právem, je stále prostor pro inspiraci ze zahraničních právních úprav k přijetí pozměňovacích či doplňujících ustanovení, a to zejména pro podporu ochrany obětí diskriminačního jednání. Na srovnávací část disertační práce navazuje část, která se zabývá směrnicemi EU č. 2000/43/ES o rovném zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ a č. 2000/78/ES, která stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, jejímž smyslem je boj proti diskriminaci na základě náboženského vyznání či víry, zdravotního postižení, věku, sexuální orientace v zaměstnání a povolání. Jádrem této kapitoly je uvedení rozdílů v právních úpravách členských států EU po implementaci zmíněných směrnic do jejich právních řádů.

V neposlední řadě jsou přiblíženy mimosoudní a soudní právní prostředky ochrany před diskriminačním jednáním v pracovněprávních vztazích, kdy je pozornost soustředěna zejména na podávání antidiskriminační žaloby s tzv. přeneseným důkazním břemenem na žalovaného a dále také na úlohu Veřejného ochránce práv, instituce, která je součástí Evropské sítě ombudsmanů „EQUINET“ a která je velmi činná v oblasti rovného zacházení se zaměstnanci, či s uchazeči o zaměstnání.

Závěrečná kapitola byla stručně věnována souladu osobního a profesního života pracovníků a pojmu diverzity ve světle zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace.

Klíčová slova

Zásada rovného zacházení a zákazu diskriminace

Zakázané důvody (diskriminační)

Pozitivní opatření